

הרפת המושבית – לאן ?

פרות. המעבר ממבנה רפת מקובל לרפת גדולה משוכללת ונוחה הינו תהליך שאסור לעצרו, ואף אין אפשרות לעשות זאת. דבר זה מחייב השקעה של 800-1000 ל"י לחולבת, ומטיל על המושב ניק מעמסה שלא יוכל לעמוד בה, אם יצטרך להמשיך ולהשקיע הון גם בציוד שאינו קשור באופן ישיר ברפת (טרקטור וכו') וגם בענפים אחרים הנמצאים במשק.

לאור האמור אני מציע להגדיל עוד יותר את מידת ההתמחות במושבי ענף החלב ע"י ויתור על ההספקה העצמית של מספוא גס ובמקום זאת – לקנות מקבלן או מאגודה קיימת גם אפשרות שחלק ממשקי האגודה יעסקו ברפת בלבד, והאחרים יספקו את המספוא הגס; ע"י כך יוכל כל בעל משק להפנות מאקסיומו הון ויידע לענף אחד (רפת או מספוא), לנהל ביעילות מבחינה מקצועית וארגונית וליהנות מיתרונות הגודל וההתמחות.

ברצוני להבהיר שעל אף המגמה הברורה של הצעת, אני חושב שאין לבטל גם את הענף המשני הקטן במשק (לול, פרדס וכו') אותו הוצרתי קודם. הכיוון המוצע, אף שאינו מקובל, עשוי להיות פתרון להמשך התפתחות הרפת המושבית העומדת כיום בפני קשיים רבים. הבעיה העיקרית היא אם נוכל להגביר את רמת הארגון והשרותים ההדדיים באגודה כפי שמחייבת ההתמחות הנוספת.

מרדכי הם

ראשוני ההתיישבות ראו במשק המעורב את צורת החקלאות המתאימה ביותר לארץ, והקימו לפיכך משקים רב-ענפיים מגוונים בהרכבם. כיום, עם הכנסת שיטות עבודה מתקדמות, המבוססות על מיטב הטכניקה והממצאים המדעיים, עומד החקלאי בפני 2 דרישות חמורות: (1) יידע מקצועי רחב ומעמיק; (2) השקעות הון הולכות וגדלות. כל זה מוביל להתמחות בענפים מעטים, או אף בענף יחיד, תוך הקמת יחידות-משק גדולות והשקעות הון ויידע בענפי ההתמחות בלבד.

כיוון זה משתקף היטב ברפת המושבית: לפני שנים מעטות דובר על רפת של 5-8 חולבות, כיום מקימים משקים עם 12-15, ובעתיד מתכננים 20-30 ויותר חולבות ליחידת-משק. אף כי מגמת ההתמחות ברפת נראית אצלנו כבר עכשיו, חייב עדיין המושבניק לספק לעצמו את המספוא הגס (מה שמחייב אותו להתמצא בגידולי שדה) ולהחזיק לשם כך טרסקור וכלים חקלאיים נלווים מתאימים. נוסף לאלה יש למתיישב ענף משני כגון – לול קטן או פרדס – שגם להם צריך להקדיש יידע והשקעות כדי שישאו את עצמם. נראה לי שמתישב אחד אינו יכול לנהל משק כזה ולקיימו ברמה ארגונית ומקצועית נאותה.

נקודה נוספת – בעיית ההון. אחת המגמות האופייניות לרפת המושבית היא תחלופת עבודה בהון, כלומר – השקעת כספים בסידורים טכניים המקלים על העבודה ומאפשרים להשקיע פחות עבודה פיזית אפילו עם מספר גדול יותר של

שמרים מוקרנים בתפריטן של עגלות

שני מומחים בתזונה בעלי-חיים ברוסיה ממליצים על השימוש בשמרים מוקרנים כמקור לוויטאמין D_2 בהזנת עגלות. הניסויים נערכו בעגלות שבגיל 20 יום ונמשכו 6 חודשים. 3 קבוצות עמדו בניסוי: קבוצת היקש שקיבלה 5, קבוצת ב' – 10 וקבוצת ג' – 25 יחידות בינלאומיות של D_2 (בצורת שמרים מוקרנים) לכל ק"ג של מזון. העגלות שבקבוצת ב' והעגלות שבקבוצת ג' הוסיפו במשקלן ב-12% וב-20% (בהתאמה) יותר לעומת קבוצת ההיקש. באותו זמן גם תצרוכת המזון פחתה ב-10% וב-13%. בהשוואה לקבוצת ההיקש, עלתה נצילות חומרי המזון בקבוצות ב' וג' כדלקמן: בחלבון – 7% ו-8%; בסידן – 9% ו-10%, ובזרחן – 8% ו-14%.